

Bilag 3

Nationalbankens udtalelse af 4. februar 1985

Ved skrivelse af 1. februar 1985 har landbrugsministeriet anmodet Danmarks Nationalbank om en udtalelse vedrørende de kapitalmarkedsmæssige aspekter af forslag til folketingsbeslutning nr. B 59 om finansieringsreform for landbruget.

Beslutningsforslaget omfatter basislån og landbrugslån med delvis indeksregulering efter nettoprisindekset og højere pålydende rente end de eksisterende indeksobligationer. Nationalbanken finder, at lån og obligationer med delvis indeksering vil virke uigenomsigtige på kapitalmarkedet, hvilket alt andet lige vil fordyre låneomkostningerne. Hvis låntager ønsker en risikospredning, vil det være mere enkelt at kombinere indekslån og traditionelle lån i det ønskede forhold.

Basislån inden for jordværdien tænkes udformet som stående lån med forfald ved ejerskifte eller produktionsindskrænkning. Efter Nationalbankens opfattelse kan stående indekslån med ubestemt løbetid volde tekniske problemer, medmindre de bagved liggende obligationer er konvertible og har en pålydende rente, der ligger nær den effektive rente, og obligationskøberne vil formentlig betinge sig en risikopræmie som følge af den ikke-forudberegnelige udtrækning. Et på forhånd fastlagt amortisationsforløb må være at foretrække, hvis man vil sikre en rimelig kurs for obligationerne.

Ifølge forslaget skal de delvis indeksregulerede obligationer fritages for realrenteafgift. Efter Nationalbankens opfattelse er dette det mest betænkelige element i forslaget, idet konsekvensen bliver, at afgiftsfriheden udstrækkes til obligationer, der ikke er på rene indeksvilkår. De gældende regler i realrenteloven for afgiftsfrihed omfatter alene afkast af fuldt indekserede obligationer, fast

ejendom og aktier. En sløring af disse grænser kan åbne for uoverskuelige krav fra anden side om realrenteafgiftsfri finansiering ved hjælp af specielle låneformer. Kapitalmarkedet bliver forvredet, og man risikerer at vanskeliggøre bestræbelserne på en sammenhængende reform af kapitalafkastbeskattningen. Nationalbanken må derfor advare mod en sådan væsentlig ændring af principperne i realrenteloven.

Beslutningsforslaget anbefaler en forhøjelse af lånegrænsen i landbrugsejendomme fra 70 pct. til 75 pct. samt enhedsprioritering i landbruget. Nationalbanken er ud fra sikkerhedsbetragtninger betænkelig ved en forhøjelse af lånegrænsen og må fraråde enhedsprioritering. Spørgsmålet om enhedsprioritering er overordentlig kompliceret og overvejes for tiden af et udvalg under boligministeriet. Det ville ikke være rimeligt at foregribe resultatet af disse overvejelser ved en hastig gennemførelse af enhedsprioritering.

Som anført ved tidligere lejligheder er Nationalbanken generelt af den opfattelse, at en politisk ønsket lettelse af rentebyrden på bestående lån mest hensigtsmæssigt kan opnås ved at yde rentesubsidier til allerede optagne traditionelle realkreditlån.

Hvis det imidlertid ønskes at give landbruget øget adgang til realrenteafgiftsfri finansiering, finder Nationalbanken, at dette bedst kan ske ved at åbne mulighed for refinansiering samt finansiering af ejerskifter med rene indekslån af passende løbetid og eventuelt inden for en vis beløbsramme. Landbrugsinvesteringer kan som bekendt allerede finansieres med sådanne lån, og en udvidelse af adgangen til at optage sådanne lån vil reelt kunne give samme fordele for låntageren som det fremsatte forslag.